

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМПТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТНИНГ ОРГАНИ

ЛЕНИН ВАСИЯТЛАРИГА САДОҚАТ

Ўзбекистон меҳнаткашлари РСДРП Иккинчи съездининг 80 йиллигини кенг нишонламоқдалар. Бу съезд Россиядаги революцион марксист таъкилотлари В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган гоийи, сиёсий ва ташкилий принциплар асосида бирлаштириш жараёнини тугатилди ва ишчилар синфининг янги тиндаги партиясини, илмий коммунизм партиясини, социалистик революция ва коммунист бунёдкорлик партиясини тўзди.

Республика шаҳар ва қишлоқларида шонли сана шарафига йиллиқлар, илмий-назарий конференциялар ўтказилди, сиёсий адабиёт выставкалари очилди.

1 август кунин Тошкентда юбилейга бағишланган тантанали мажлис бўлди.

Бу мажлисда республика пойтахти партия, совет ва жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективларининг вакиллари, олимлар, маданият арбоблари, Қизил Байроқ ордени Туркистон ҳарбий округининг жангчилари қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоллигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва буюр аъзоллигига кандидатлари Е. А. Айтмуратов, И. Г. Анисимкин, Ю. П. Максимов, В. К. Михайлов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. В. Усмонов, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, У. В. Умаровлар президентлигида ўтиришди. Улар билан бирга Ленин партиясининг ветеранлари, сановат ва қишлоқ ҳўжалиги илгорлари, таниқли олимлар, ҳарбий бошлиқлар президиумдан жой олдилар.

Йиллиқнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Т. Н. Осетров оқди.

Ўртоқ Ю. В. Андропов бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Доқладчи партия босиб ўтган қаҳрамонона йўлни баътафсил таърифлаб берди. У айтдики, Ленин тузган ва чиниқтирган КПСС коммунистик қурилишнинг ҳамма босқичларида унинг таълимотида ҳамма содиқ бўлиб қолди, совет Ватанининг иқтисодий ва муҳофаа қўдратини мустақамлаш учун курашда совет халқининг жанговар авангарди бўлиб келмоқда.

РСДРПнинг II съезди Россиядаги ҳаракат учунгина эмас, шу билан бирга халқаро майдондаги ҳаракат учун ҳам бурилиш нуқтаси бўлиб қолди; пролетариат жамиятининг социалистик негизда қайта қуриш йўлидаги курашига муваффақиятли раҳбарлик қила оладиган ташкилотга эга бўлди. Иккинчи съездининг қарорлари барча революцион кучларни янгилаштириш учун, шу жумладан Туркистон ўлкасидаги революционерлар учун ҳам жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Улар гоийи парокандалик ва ташкилий тароққиликни бартараф қилиш зарурлиги туркистондаги ленинча ҳўласаларни англаб, қўлаб-қувватладилар. Ўлкада бошвешвик ташкилотларини тузиш ва мустақамлаш жараёни бошланди. Бу жараён КПСС нинг йиринк отрядларини — қардош иттифоқдош республикаларнинг Компартияларини вужудга келтириш билан тугатилди.

Мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият барпо этилган бир шароитда КПСС социалистик демократиянинг асосий ифодачиси ва гарантисини, раҳбар ва етакчи куч, барча давлат ва жамоат ташкилотларининг ўзати бўлиб қолди. Ленин партияси халқ учун яшамокда ва халққа хизмат қилмоқда. Унинг мамлакат

Меҳнат семестри-83 ҚУРИЛИШ — ДўСТАЛИК МАЙДОНИ

Совет студент-ёшларининг қардош социалистик мамлакатларда қурилиш объектларида ва у ердаги коммунистик ёшлар союзининг фаол аъзоларида тузилган қурилиш отрядларининг иттифоқимизда меҳнат қилиши аъёнана айланган Тошкентнинг 2000 йиллиги нишонланаётган ушбу йилда ВХР, ГДР, ЧССР дан келган 100 нафар студент Тошкент Давлат университетини ва Тошкент политехника институтини студент-қурилиш отрядлари сафида меҳнат қилишмоқда.

Шу кунларда республикада кўпчилик ўқувчилар тарафидан қўришмоқда, дейди.

Тошкент политехника институтини «Дўстлик» студент-қурилиш отряди командири Т. Сергеев, — шу кунин ҳар бир мамлакат вакили отряддош ўртоқларига ўз Ватани ҳақида ҳўжа қилиб беради. Дам олиш кунларида республика-мизнинг Самарқанд, Бухоро, Урганч каби тарихий шаҳарларига саёхатлар уюштириш қўланмоқда.

Совет ва чет эллик ёшлар биргаликда меҳнат қилаётган қурилиш майдонлари фақат коллектив меҳнат қилишининггина эмас, халқаро дўстлик ва биродарлиқни мустақамлаш воситасига ҳам айланб бормокда.

Х. ҲАКИМОВ.

СТУДЕНТЛАР ТУҲФАСИ

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетини философия-экономика факультетининг «Идеолог» студент қурилиш отряди шахримизнинг Собир Раҳимов райониди «Марказ — 17» ва «Марказ — 18» кварталларида 1568 ўқувчи янги мактаб биносини қурилишда ишламоқда.

Илгор бетончилар бригадасида меҳнат қилаётган Г. Ҳошимуродова, И. Исаилов, В. Задворних каби отряд жангчилари кўпчилик топшириқларини ошириб бажариб ҳаммага ўрнак бўлмоқда.

Бутунгача отряд жангчилари 40 минг сўмлик қурилиш ишларини бажардилар. Тошкентнинг 2000 йиллиги юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилган студент-ёшлар бу объектда 130 минг сўмлик қурилиш ишларини бажарадилар.

ИШЧИ БўЛИШАДИ

Тошкент шаҳрида ташкил этилган 14-давлат махсус кунар-техника билим юрти янги ўқув йилидан бошлаб ақли машиналар, асбоб-ускуналар ва приборларни — роботлар, манипуляторлар ва бошқа микропроцессор воситаларини бошқарадиган ишчиларни тайёрлаб чиқаради.

1983 ўқув йилида республикада қўшимча жами 42 та билим юрти ташкил этилди. Буларда ёшлар 300 хил касбини — фрезерчи, токар, слесарь, курувчи, тикувчи, кент проффиздаги механикатор, машинада сўт соғиш оператори, савтор, фотограф ва бошқа касбларни ўрганадилар.

Шу нарсга диққатга сазоворки, билим юрти битириб чиққанлардан кейин ағросаноат комплексларида бориб ишлайдиган кадрлар сонини кўпайтди — 65 минг йилгит ва қиз шу соҳада ишлаш учун юборилди.

Тошкентдаги 22-болалар уйига мана қирқ бир йилдирки, Ўзбекистон ССРда хизмат қўсатган ўқитувчи, комсомолнинг олий мукофоти — «ВЛКСМнинг фахрий нишонини» кавалери, республикамиздаги таниқли педагоглардан бўлган А. П. Хлебешкина директорлик қилипти.

Антонина Павловна бутун умрини ота-онасиз қолган болалар тарбиясига бағишлади. У: «Болалар — меннинг ҳаётим» дейди. Дароқе, бутунги кунда соҳларига қиров қўнган бу аёлнинг қўлида тарбия қўрганларни Узоқ Шарқ портларига, Қозғистоннинг галларок совхозларида, Ленинград, Минск шаҳарларидаги замонавий корхоналарда меҳнат қилаётганлар орасида, янги Тошкентни бунёд этётганлар сафида ўратиб қўлишди. Уларнинг ҳаммаси уни ўзларининг табарруқ онахоналари ҳисоблашади, унга мактублар ёзиб, ўй-кечинмаларини баҳам қўришади, маслаҳатлар сўрашади. Зотан, Антонина Павловна Тошкентдаги энг кўп мактуб оладиган кишилардан саналади.

ШАҲРЧИ САТРАЛARI МАДРИД НАМУНАСИ

Испания пойтахти — Мадриддан ҳўшабар келди: ҳаёфизлик ва ҳақкорликка бағишланган Уммевропа кенгаши аъзолари бўлган мамлакатлар вакиллари бундан бери бўлиб ўтаётган урчушуни муваффақиятли ва таварқ тугатилишига умид бағишловчи нишонлар пайдо бўлди. Бу анжуман бундан сиккиз йил муқаддам Хельсинкида бошланган олижаноб ва ижобий жараёнининг муҳим бўғини бўлади.

Мадрид урчушуининг 35 қатнашчидан 34 таси кийин ва жиддий музокаралар натижасида ақуловчи ҳўжжат тексти тўғрисида келишиб олишди (Мальта делегацияси ҳозирча ўзининг бир қанча шартларини сақлаб қолмоқда). Урчушуининг ақуловчи босқичини шу йил 7—9 сентябрь кунлари ўтказиш тўғрисида ҳам келишиб олишди. Унда ташқи ишлар министрларининг иштирок этиши кўтилмоқда.

Шундай қилиб, Мадрид анжуманининг муваффақиятли ақуловчи йўлида хал қилувчи қадам қўйилди. Асосан АҚШнинг бузуғчилик позицияси тўғрисида келишди қанчан қийинчиликларга барҳам берилди. Мадрид урчушуининг социалистик мамлакатларнинг ички ишларига аралашушида фойдаланиш йўлидаги ақуловчи тамомилла барбод бўлди. Ақуловчи, сиёсий теварлиқ устун келди. Бу ақуловчи ҳўжжат лойиҳасида ўз ифодасини топди. Лойиҳа давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг барча соҳаларини — сиёсий, савдо-иқтисодий, маданиян ва гуманитар соҳаларини ўз ичига олади. Европада ҳақкорлик ва ҳафсизликнинг мустақамлаш ижобий программаси белгиланди. Бу программаси Хельсинкидаги Уммевропа кенгаши ақуловчи ақтининг асосий қондалари бойли деворига қурилган.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакики, Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар Мадрид урчушуни ишга хал қилувчи ҳўжа қўшдилар. Уларнинг урчушудаги ижобий қўли халқаро жамоатчилик томонидан юксак баҳоламоқда.

Мадрид намунаси халқаро везият мураккаблашган ва кескинлашиб кетган даврда ҳам сиёсий ирода қўрсатилиб ўзаро манфаатлар ҳўрмат қилинган тақдирда биргаликда аҳдлашувага эришиш мумкинлигини далиллат бермоқда.

Шу нарсга диққатга сазоворки, жиддий сиёсий кураш узоқ давом этган Мадрид урчушунда унда қатнашувчи мамлакатларнинг асосий қўлининг ўзаро мақбул қарорларга эришиш йўллари излаб топилди маъқулу кўрди.

Эндилкида ҳамма гап Европада ижобий жараёнларни давом эттириш, ҳақкорликни кенгайтириш ва ҳафсизликни мустақамлаш мақсидида Мадрид урчушунинг муваффақиятли ақуловчи эришишда қолди. Ана шу йўлдан янада илгариллаб бориш Европадаги катта ва кичик давлатларнинг ҳаётий манфаатларига, Европада жамоатчилигининг орзу-умидларига тамомилла мосдир. Европа жамоатчилигини давом эттиришнинг давом адро қўролларига доир муҳим проблемалар хал этилишини кутмоқда.

Европа кескинлашқан юмшатиш босқичи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолдиш керак.

Р. СЕРЕБРЕННИКОВ, ТАСС шарҳчиси.

УЙ СОЗЛАР

1-ўйсозлик комбинати — Тошкентнинг энг йиринк ўйсозлик корхоналаридан бири. Шу кунларда корхона коллективни тўққиз қаватли йиринк панелли уйлари қуришга киришди. Янгида фотомеханик Т. Каримов комбинатда бўлиб унинг бир кунлик ҳаёти ҳақида ҳўжа қўлишчи фоторепортажни тайёрлади.

СУРАТЛАРДА: (чапдан ўнгга) ака-ўка бетончилар Фёдор ва Александр Шевчуклар. Смена топшириқларини улар 120—130 процент

адо этишмоқда; арматура цехи партия ташкилотининг секретари Л. Гулченко; меҳнат ветеранлари электр лавандчилар П. Иброҳимов ва Т. Баранова — бу йил меҳнат гаштини сўриш учун пенсияга чиқадилар; комбинат махсус конструкторлик технология бюросининг бўлим бошлиғи А. Бордевил ва усқуналар бўйича катта инженер Л. Кинц. Конструкторлар ва технологлар ишлаб чиқарилаётган махсулотнинг сифати ва пишшиқлигини оширишга салмоқли ҳўсса қўшишати; комбинатнинг тайёр махсулоти; бетончи П. Нурлибоев. Комбинат халқ назоратчилари А. Халилов, В. Лаптев, С. Ли; энг яхши лавандачи бригадирлардан бири А. Элматов. Зарбдор меҳнати ва жамоат ҳаётида актив иштироки учун ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган.

КОЛЛЕКТИВ ҒАЙРАТИ

«Госкомсельхоз» еҳтикага қарашли тажриба ремонт-механика заводи коллективни бошқа корхоналар сингари пойтахтимизнинг 2000 йиллик муносиб туҳфалар билан кутиб олиш учун жонбозлик қўрсатмоқда. Корхонанинг гидропресслар ишлаб чиқариш цехи ишчилари аришайётган ютуқлар айниқса самарали бўлмоқда. Цех ишчилари ўтган йилда 3800 та ўринга 4050 тадан ортнқ гидропресс тайёрлаб беришди. Қатор бригадалар айна пайтда йилнинг охиригача қўрсатмоқда. Бригада бошлигининг ўзи эса беш йиллик шахсий топшириқини урдалаш арафасида турибди.

Коммунистик меҳнат зарбдори Т. Мирзаев бошлиқ бригада цехининг энг илгор коллектив аъзолари

пайтахт юбилейини тўрт йиллик план-топшириқларини бажариш билан кутиб олиш учун гайрат қўрсатмоқда. Бригада бошлигининг ўзи эса беш йиллик шахсий топшириқини урдалаш арафасида турибди.

Цех коллективини йил бошидан шу кўнчага 300 та гидропрессга мўлжалланган детал ва керакли қисмларни муваффақиятли тайёрлашга эришди.

Цехнинг Н. Писаров, Х. Талхидов, Ю. Яндринский, А. Расулов ва А. Ротов сингари ишчилари ҳам Т. Мирзаевнинг изидан бориб шонли санани яхши меҳнат зафарлари билан кутиб олишга аҳд қилишган.

Цех коллективини йил бошидан шу кўнчага 300 та гидропрессга мўлжалланган детал ва керакли қисмларни муваффақиятли тайёрлашга эришди.

«БОЛАЛАР—МЕНИНГ ҲАЁТИМ»

— Антонина Павловна! Сиз ҳаётингизни бола билан боғлаб ишларга устолик қилдингиз. Нафақат устолик, уларга ҳам она, ҳам ота вазиёларини ўтадингиз. Шогирдларингиз орасида оддий ишчи ҳам, министр ҳам, атоқли санъаткор ҳам бор. Уларнинг ҳаммасини Сизнинг номинатини чучур ҳўрмат билан қўлишди. Албатта, Сизнинг ўзингизга ҳам ҳаётда тўғри йўл қўсатган, турмуш манақатларини мардона енгитишга ўратган устоликларингиз бўлган-дир?

— Биз коммунистларнинг биринчи устолимиз, маънавий раҳнамомиз В. И. Ленин-дир. Мен улуг доҳий ҳақидаги хотираларни, унинг асарларини ўқийшга яхши қўраман, у ҳақида болаларга ҳам кўп гапираман. Доҳийдаги соддалик, принципализм, ҳақнинг ташвиш ва орзулар билан яшай билиш фазилати ҳамма коммунистлар учун чинакам ибратдир. А. В. Луначарский: «Ҳеч ким Лениндай бўлолмайди, лекин ҳамма Ленинга ўхшашига ҳаракат қилиши керак», деганида батамом ҳақдир.

Уруш арафасида мен Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетида инструктор бўлиб ишладим. 1941 йилнинг охиридан эса республика маориф министрлигининг болалар уйлари бошқармасида ишлай бошладим. Мен устоимиз ва бир умрлик кадрдоним Елена Георгиевна Самойленко билан шу ерда танишдим.

Елена Георгиевна асрмиз бошида Ногон шаҳрида туғилган. Унинг болалиги маҳаллий миллат кишилари орасида ўтди. Шунинг учун ҳам ёшлигиданоқ ўзбек тилини яхши эгаллаб олди. Елена Георгиевнанинг акиси Фёдор Георгиевич Самойленко 1914 йилдан партия аъзоси эди. У шу аксининг таъсирида янги ҳаёт қуриш учун курашувчилар сафига қўшилди. 1918 йилда Коммунистик партия сафига ўтиб, Тошкент обаластининг тоғли районолариди, Қоразм воҳасидаги босмачиларини тутатишда қатнашди. Талай йиллар ВКП(б) ўрта Осиё бюросининг хотин-қизлар

билан ишлаш бўлимида ишлаб, хотин-қизларнинг озолини яхшилатиш мақсидида ҳўсса қўшди. Интиримани йилларнинг охирида ўзбек аёллари орасидан чиққан, дугоналарини қўра чимматини ёндириб, янги ҳаёт учун курашга даъват этган Жаҳон Обидова, Тожикон Шодиева, Нуржон Абдулломова, Саодат Шамсиналарнинг номлари сингари унинг номи ҳам республикага газеталари саҳифаларидан тушмас эди.

Улуг Ватан уруши бошланганда, мамлакатнинг душман босиб олган қисминдан ота-онасиз қолган мингларча болалар Ўзбекистонга эвакуация қилина бошлаганда шахсан Устоимиз билан Елена Георгиевна Самойленко республика маориф халқ комиссарлиги болалар уйлари бошқармасига бошлиқ этиб тайинланди. Унинг ўша отир йилларидаги таълимотидаги фазилатини ҳар ҳолда «қон билан кирган», ҳар кунин юз ююш, чой ичишдан доимий одат десак бўлади. Фақат биз бу нарсатга ўрганиб, қў

ган Пушкин кўчасидаги 17-уйнинг ҳовлисида тўрт хонали бино бўларди. Комиссарлигининг болалар уйлари бошқармаси шу бинода жойлашган. Уни қисқача қилиб «38-хона» ҳам дейишган. Уруш йиллари бу бинода ҳечаси-ю, қўндузи ҳаёт қилинган. Елена Георгиевна бошлиқ босиб олган шаҳар ва қишлоқлардан келтирилган болаларни жойлаштириш, уларни боқиб ва тарбиялаш масалалари билан шуғулланарди.

Урушнинг дастлабни йиллари Ўзбекистон юз мингдан ортнқ болани қабул қилди. Уларнинг ҳаммаси бошлан, озиқ-овнат, устоимиз билан таъминланган. Бу катта ишда ҳўрматли устоимиз Елена Самойленконинг ҳам муносиб ҳўссаси бор.

— Антонина Павловна, совет кишиларининг инсонпарварлиги, болаюқлиги ҳақида кўп ёзилган ва гапирилган. Одамларинидаги бу фазилат нима ўзи? У доимийми ёки аҳён-аҳёнда, буюқ ҳодисалар, фожиялар тўқилишида намоён бўладими?

— Жуда қизикарли савол бердингиз. Мен бу ҳақда кўп ўйлаганман. Совет кишиларининг инсонпарварлиги, болаюқлиги ҳар ҳолда «қон билан кирган», ҳар кунин юз ююш, чой ичишдан доимий одат десак бўлади. Фақат биз бу нарсатга ўрганиб, қў

ниб кетганимиздан унга ҳамма ҳам эътибор беравермаймиз. Кишиларинидаги бу фазилат оламдаги бошқа ҳодисалар билан таққослагандагина у нурланган, бутун жоизбас билан кўз ўнгимизда намоён бўлади.

Янгида бир танишим Осиёдаги мустанлақа зулмидан озод бўлганга ҳали кўп вақт бўлмаган бир мамлакатта қилган сафаридан олган таассуротини мента таъбир берди: «Бу ақойиб ва фаройиб мамлакатнинг нағрига бормайлик, гўдак дуч келдик, улар орасида болалар ҳам кўп», — деди у. Туристларини галларга ҳеч нарсга берманган, деб оғохлангирлар экан. Гарб мамлакатларидан келган туристар шундай қилишар экан, гадо хираниб қилса, ҳатто кўзига уришаркан. Аммо биз совет туристарини ундай қўлолмадик. Ўнла егулик учун олган нарсаларимизнинг ҳаммасини — патрими, мағизми, ёнғоқми галларга улашдик...

1945 йил апрел ойининг сўнги кунларида Берлинда қўршовда қолган, таслим бўлиш давлари тобора яқинлашайётганлигини пайқатган немис-фашистларни мағлубул соавларини қўлиш учун қари-қартанлар ва болалар уришрган шаҳар метрополитенга сув ҳайдаб юборишган.

(Давомин 2-бетда).

нинг барча соҳаларини — сиёсий, савдо-иқтисодий, маданиян ва гуманитар соҳаларини ўз ичига олади. Европада ҳақкорлик ва ҳафсизликнинг мустақамлаш ижобий программаси белгиланди. Бу программаси Хельсинкидаги Уммевропа кенгаши ақтининг асосий қондалари бойли деворига қурилган.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакики, Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар Мадрид урчушуни ишга хал қилувчи ҳўжа қўшдилар. Уларнинг урчушудаги ижобий қўли халқаро жамоатчилик томонидан юксак баҳоламоқда.

Мадрид намунаси халқаро везият мураккаблашган ва кескинлашиб кетган даврда ҳам сиёсий ирода қўрсатилиб ўзаро манфаатлар ҳўрмат қилинган тақдирда биргаликда аҳдлашувага эришиш мумкинлигини далиллат бермоқда.

Шу нарсга диққатга сазоворки, жиддий сиёсий кураш узоқ давом этган Мадрид урчушунда унда қатнашувчи мамлакатларнинг асосий қўлининг ўзаро мақбул қарорларга эришиш йўллари излаб топилди маъқулу кўрди.

Эндилкида ҳамма гап Европада ижобий жараёнларни давом эттириш, ҳақкорликни кенгайтириш ва ҳафсизликни мустақамлаш мақсидида Мадрид урчушунинг муваффақиятли ақуловчи эришишда қолди. Ана шу йўлдан янада илгариллаб бориш Европадаги катта ва кичик давлатларнинг ҳаётий манфаатларига, Европада жамоатчилигининг орзу-умидларига тамомилла мосдир. Европа жамоатчилигини давом эттиришнинг давом адро қўролларига доир муҳим проблемалар хал этилишини кутмоқда.

Европа кескинлашқан юмшатиш босқичи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолдиш керак.

Р. СЕРЕБРЕННИКОВ, ТАСС шарҳчиси.

«БОЛАЛАР-МЕНИНГ ҲАЁТИМ»

(Давом. Боши 1-бетда).

эди. Ҳаётда суғи-чүкиб ўлаётганларнинг кўпчилигини совет жангчилари кутарган. Совет жангчилари 1941 йилиги дахшати кўпчилиги изомасия вазирига тушиб қолганлариди ҳам аёллар ва болалар ҳаётини сақлашни уйлашган. «Брест қалъаси» китобини ўқиганимизда? Қалъада жанг қилган коммунист, катта полковник В. Н. Нестерчук кураш фонида билан турганлигини муррабларини қўриб хотин-қизлар, болаларни асирга тушиб учун жўнатилган қарор қилганда айтган гапларини эслайсизми? «Қўлоқ солишлар аёллар, — деган эди у, — биз сизларни, болаларни омон сақлаб қолиш учун асирга юборганимиз. Энг оғир қисматни бошдан кечирган ҳам сизлар бўлишларга, мусибат, қийноқ, ҳаёт ўлимга дучор бўлишларингиз мумкин. Бир нарсани эсда тутингилар, сизлар Ватанимиз йўлида, унинг учун болаларингизни асраб қолиш йўлида мана шуларнинг ҳаммасига бардош беришларингиз керак».

— Немис-фашистлар мамлакатимиз турроғига бастириб юргач, минглаб, миллионлаб болалар ўз ота-оналаридан, бошоналаридан айрилдилар. Уларнинг оқ қоллоб, ёппасига қирчилаб кетилиш хавфи туғилди. Шунда минглаб совет оналари бу болалар-

ни ўз паноҳларига олиб, оқ юниб, оқ тараб ўстирдилар. Бу катта коллектив ташаббуслар ҳам бўлган. Комсомол номдаги ушбу 22-болалар уйини ташкил этилиши мана шундай ташаббуслар сирасига киради. Шундай эмасми?

Ҳақиқатда шундай. 22-болалар уйи Сталинград комсомоллари ташаббуси билан ташкил этилган. Кейин бу ташаббусни мамлакатнинг бошқа жойларидаги комсомолларнинг болалар уйини 1946 йилгача комсомоллар тўлаган маблағ билан яшаган. Ушбу йилларнинг ўзиде бу ерда 500 га яқин бола тарбияланди. Қирқ йилдан ортиқ вақт мобайнида эса болалар уйини тарбияланган болалар уч минг нафарга яқини ташкил этади.

— Ушбу Ватан уруши тарихига қарийб қирқ йил бўлди. Ушбу йилларнинг болалари воқеа этиб, тенг ҳуқуқли совет граждандари сифидан урин олганга ҳам кўп йиллар бўлди. Ҳозирги тинч ва фаровон турмуш шароитида болалар уйларида қандай болалар тарбияланишди?

— Аввало бу ўринда бир нарсани таъкидлаб ўтиш керак. Социалистик Ватанизмнинг 65 йиллик тарихида болалар уйларини матуум маънода халқнинг турмуш даражасини кўрсатидиган «барометр» дейиш

мумкин. 30-йилларда ҳали аҳолиси ярим миллионга ҳам етмаган Тошкент шаҳрида ўттиздан ортиқ болалар уйи бўлган. Чунки ушбу пайтда халқнинг турмуши анча оғир, кўчада қолётган болалар кўп эди. Кейинги ўрларнинг микдори камайди. Уруш даврига келиб, энг қулай бўлган болалар ҳисобида болалар уйлари яна кўпайиб кетди. Урушдан кейинги даврда эса халқнинг турмуш фаровонлиги бекиёс юксалди. Ҳозир бизда боласини моддий таъминлашга қодир бўлмаган ота-оналар деярли йўқ. Шунинг учун ҳам бутун мамлакатда бўлган сингари, республикада ҳам болалар уйлари микдори кескин камайиб кетди. Ҳозир икки миллион аҳоли ишлайдиган Тошкентда турганга унча катта бўлмаган болалар уйи бор. Уларда тарбияланаётган болаларнинг бир қисми турли сабаблар билан ота-оналаридан етим қолган. Ақсарият қисми ота-онаси маънавий юзубан нетайинлиги оқибатида бу ерга келиб қолишди. Бу болаларнинг бир қисмининг ота-оналари ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилган. Тарбиялари издан чиққан, кўнгли сўнук, асабий, иккинчи қайсар, ялғов болаларнинг тўғри йўлга солиш, дунё ёмонликлардан эмас, ахшиликлардан ҳам иборатлигини англатиш, нитоблар ўқиш, кинофильмлар кўриш, завоқ билан меҳнат қилиш, атроф-

дагиларга меҳр-оқибатли бўлишга ўргатиш биз педагогларнинг вазифамиздир.

Кўнглининг қизиқ олдати бор. У бошқа кўшларнинг тайёр ушбу бола очади. Жўжалар туҳумини ёриб чинили билан уларнинг тарк этади. Янги қўшчаларни унинг эгаси бўлган бегона кўш қўриб, учирма қилади. Ҳозирги ҳаётимизда наққуни эслатадиган оналар пайдо бўляпти. Уларни халқ суди оналик ҳуқуқидан маҳрум этмаган. Бу ҳуқуқда уларнинг ўзлари воз кечишган. Аёл учун ёруғ жаҳондаги энг муқаддас вазифа — оналик бурчини бажаришдан бош тортаётганлар кимлар экан, дерисиз? Буларнинг бир тоифаси инсоний ҳақабатга ўта енгилталик билан муносабатда бўлиб, турғуқхонага тушган, оналикдан воз кечмаган, деб тилхат ёзданган ёшлардир. Иккинчи тоифаси оналик бурчидан умри қисқа, кайфу сафони, шахсий фароғатини устун қўйдиган аёллардир. Бу аёлларнинг калта ақли боласиз ҳаёт театридаги қуруқ декорация сингари бўлишини, ҳақиқий ширин ҳаётга болалар бўлгандагина эришиш мумкинлигини англаб етмайдилар. Халқ беҳудалар болалик уй бозор, боласиз уй мазор, демасан-ку.

— Совет коммунистларининг катта алоҳидига хос бўлган аҳолий фаизлатларининг қайси бирлари ҳозирги энг авлодда давом этишини истардингиз?

— Бутун умр болалар ва ёшлар орасидаман. Мени турли учрашуларга ҳам тез-тез таълиф этишди. Комсомол-ёшлар билан кўп мулоқотда бўлиш, суҳбатлашганга тўғри келди. Мени ҳозирги ёшларнинг юксак маданияти, билимдонлиги, уларнинг эзгу орзулари ва гайрат-шижоати қувонтиради. Шунда беихтиёр: «Ҳа, тузумимиз келакати ишончли қўларда», деб кўнглимдан ўтказаман.

Аммо беш қўл баравар эмас. Ҳозирги ёшлар ўртасида салбий ҳисодаларини ҳам кузатиш мумкин. Бу ҳақда КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленумида гапириб ўтилди. Айниқса, мана ота-онасининг давлатда қийинчилик кўрмай, бир бурда ноининг кадр-кимматини билмай ўстаб ботиб бериб янги ва қизларимизнинг ҳаётини енгил-елин тушуниш ёқмайди. Устига бозорда икки юз сўм турадиган шим кийиб, кўлга беш юз сўмлик магнитфон кўтариб, сочили елкасига ўстириб юрадиган, кафе ва ресторандарнинг «кунда-шундаси» бўлган бу ёшларга, менинг назаримда, энг гузал инсоний туйғулар билан бегонада бўлади. Айрим ёшлардаги бу сингари мешчаллик қайфиятларига қарши қатъий кураш олиб бериш, уларни совет турмуш тарзининг ахши анбаналари руҳида тарбиялаш педагоглар ва ота-оналар би-

ла бир қаторда комсомол ташкилотларининг ҳам муҳим вазифасидир.

Нон — мамлакатининг энг катта бойлигидир. Ёшларда бу бойликни нисбатан ҳурмат-эҳтиром, гоёт қорғиб бўлиш лозим. Менинг назаримда, нон сўзи Ота, Ватан сўзлари каби муқаддас бўлишга муносибдир. Чунки нон инсоннинг катта меҳнати маҳсули. Уни қадрлаш — инсон меҳнатини қадрлаш демакдир.

Совет коммунистларининг катта авлодини — В. И. Ленин бошчилигида Улуг Октябрь революциясини амалга оширган, мамлакатимизда социализм қурган, Улуг Ватанимиз озолини ва мустақиллигини сақлаб қолган авлодини зағалайдиган пўлатга ўхшатиш мумкин. Мен ҳозирги ёшларни ўз оталари ва боболари сингари «зағаламас пўлат» бўлишларини истардим.

Кийин ҳақиқий инсон бўлиш учун ўз онасини, Ватанини ва эътиборини севини лозим. Ҳозирги ёшлар коммунист эътиқодини беихтиёр севган, курашчан кишилар бўлишини истардим. Кийин катта, олижаноб мақсадлар билан яшашни керак. Ана шунда ҳаётда камдан кам қоидалар, умрини сермазмон ўтказиш мумкин.

Бургут тоғ чўққиларини қўлаб учадилар. Ёшларга бургут парвозини тилаймиз.

— Суҳбатингиз учун раҳмат, Антонина Павловна, Сизга узоқ умр, муваффақият сўзлаймиз.

Суҳбатини А. ЭГМАНАЗАРОВ ёзди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН
МУХБИРЛАРИ
ХАБАР
ҚИЛАДИЛАР

Финляндиянинг 50 га яқин шаҳри СССР шаҳарлари билан дўстлик ва қўшнчилик муносабатларини ўрнатган. Ярославль ва у билан биродарлашган Ювяскяла ўртасида узвий маданий ва амалий алоқалар мавжуддир. Совет ва фин биродарлашган шаҳарлари ўртасидаги узвий алоқалар ўзаро тушуниш ва ҳамкорлигини мустақамлаш учун қўлай шарт-шароитлар яратиб бермоқда. Ҳар йили биродарлашган шаҳарлар ўзаро делегациялар юбориб туришади, биргаликда инстава ва семинарлар ўтказишади.

СУРАТДА: Ювяскяла кўчасидан бирини.

Б. Саранцев фотоси.
ТАСС фототермискиси.

ОММАВИЙ ҚИСКА ХАБАРЛАР

ОММАВИЙ ТРАНСПОРТ

Статистик тадқиқотлар натижасига кўра, кийинги йилларда Осиёдаги бир қатор давлатларда велосипед транспорт тури сиба-тида жуда ҳам оммалашиб кетди. Велосипедлар сон, мисол учун Японияда 50 миллионга етган. Аҳоли ҳар кун деярли унинг яримдан кўпидан фойдаланади. Унча катта бўлмаган Сингапурда эса 600 минг киши велосипедга юради. Филиппинда эса транспортнинг бу енгил тури ҳар йили 300 миңгата ортиб бормоқда. Лекин Хитойда велосипед жуда ҳам оммалашиб бормоқда. Ҳар кун бу ерда икки миллиард енгил машина туридан 95 миллион киши шахсий ишларда ва юк ташинида фойдаланмоқда.

МАГНИТЛИ ҚУЛФ

Банкларни, музейлар, заргарлик мағазинларини ўғирлардан ҳимоя қилишда турли хил воситалардан замонавий электрон қурilmалардан фойдаланилмоқда. Лекин улар доим ҳам ишончли оқламайди, шунинг билан бирга анча мураккаб ва ноизбират. Ҳечоқандагидаги машҳур «Тесла» заводи ҳодимлари жуда ишончли аjoyиб қурilmани яратдилар. У гугурт қутисидан ҳам кичик бўлган бир-бири билан датчик орқали боғланган иккита домий магнитдан тузилгандир. Мабодо улардан биттаси бор-йўғи бир миллиметр бўлса ҳам суриллоб қолса занжирдаги ток кучи ўзгаради ва дарҳол диспетчерлик пунктдаги сигнал лампочкаси ёнади.

ЕР ЮЗИ БҮЙЛАБ

Австралиялик Питер Парселл дунёда биринчи бўлиб ер юзини чопиб айланиб чиқшга аҳд қилди. У 30 мамлакат буйлаб 40 миң километр масофани чо-

Францияда самолётлар учиб ҳавофизлик қийин ҳаёт солуви паррандаларга қуши курашда қирққч қушлардан фойдаланиш тажрибалари давом этирилмоқда.

Франс-Пресс агентлигининг хабар беришича, Страсбург районидидаги ҳарбий-ҳаво базасида уч йилдан бери осмонга ҳар кун 3-4 лочки ёки қирққч қушларни қўриб қўйиб, катпар ва қарғаларни учиб поласасидан ҳайдаб юборади. Бундан ушбу йил аввал моторнинг ҳаво сўриш оғизига парранда кириб қолиши натижасида «Сароб» қирувчи бомбардирмончи самолётни қўлаб тушгандаги сўнг база қўмондонлиги болан билан ов қилиш учун эслашга мажбур бўлди. Ҳозир базарда Канададан келтирилган иккита лочки машқ қилирилмоқда. Уларнинг машқи ахши чиқса, ҳозирча ўз вазифасини унчалик удралай олмаётган қирққч ва калпарлар урини олади.

Франция: Монти-

МАҒЛУБИЯТ ҚУВОНЧИ

Неаполдаги стадионлардан бирида маҳаллий «Казорья» ва Римнинг «Банка ди Рома» командалари ўртасида футбол матчи бўлаётган эди. Танафусда меҳмонларнинг олдин хонасига тўппонча билан қуролланган уч киши кирди ва «агар галаба қозонсангизлар албатта ўнча учасизлар» деб пўлиса қилди. Сўнгра улар бунинг жиддийлигини кўрсатиш учун пифтга қараб бир не-

ЕР ЮЗИ БҮЙЛАБ

Австралиялик Питер Парселл дунёда биринчи бўлиб ер юзини чопиб айланиб чиқшга аҳд қилди. У 30 мамлакат буйлаб 40 миң километр масофани чо-

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

як шаҳри яқинидаги қояга чизилган расмлар билан машҳур Ласко го-рининг янгирма йиллик таърифусидан сўнг ана эшиқлари очилди. Бизон, кийин, отларнинг қадими тасвирлари орасида ов манзараси алоҳида аҳамият касб этади. Унда бизон олдинда ётган қушбоши эркак тасвирланган. Бизонни шу эркак ўлдирган бўлиши ҳам мумкин. Оқимларнинг фикрича бу расмлар эраимдан аввалги тахминан ўн беш миң йилни кийда ишланган.

1940 йилда топилган гор машҳурлигидан зин-ён кўрди. Бир кийда 120 миң кишининг қириб-чиққан натижасида қириб-чиққан микроклимат ўзгартириб, расмларини буздил. Шундан сўнг илмий тадқиқот ва реставрация ишлари опти йил давом этди. Рассомларнинг қўли-гина фрагментларни бошқатдан бунёд этишга тўғри келди. Мутахассислар гор деворларини мустақамлаш учун бетон ишлатишди. Ушбу вақт ичиде қоя тош теваригада ушбу ақула сўзиб юрди.

ПЛАНЕТАДАГИ ТАБИЙ ОФАТЛАР

ПАРИЖ. Франциянинг гарбий соҳилида қаттиқ бурон бўлди. Ўшбу шаҳри районда 4 киши ўлдир, жароҳатланганлар бор. Тезлиги соатига 100 километрге етатидиган шамол дов-даратларни илдин билан кўпюри, автомобилларни ағдариб юборди.

ТУНИС. Кейинги кунлар Тунисда ҳаво исики қўрилмаган даражада исиб кетди. Бир неча кундан бери пойтахтдаги ҳавонинг ҳарорати цельсий ҳисоби билан 45 градуспен чиқмоқда. Мамлакатнинг жанубий облавлари бундан ҳам иссиқ.

ИСТАМБУЛ. Истамбулда бўлган бурон уйларнинг томларини учириб кетди, даракларни илдин билан кўпюри, катер ва қайиқларни соҳилга иттиб чиқарди. «Миллат» газетасининг хабар қилишича, шамолнинг тезлиги соатига 130 километрге етган. Беш миллион киши ишадиган шаҳарнинг бир неча кварталларини сув босди, электр линиялари узилди, ҳаво йўли ва деңиз йўли вақтинча батамом тўхтаб қолди. Ўлганлар бор.

ЕР ЮЗИ БҮЙЛАБ

Австралиялик Питер Парселл дунёда биринчи бўлиб ер юзини чопиб айланиб чиқшга аҳд қилди. У 30 мамлакат буйлаб 40 миң километр масофани чо-

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

латган бўёққа ўхшаш минерал бўёқ тарихини аниқлаб, уни таёйрлашга ёрдам берди. Шундай қилиб, жами 150 квадрат метрга яқин деворни расм таъмир этилди.

60 ёшли италян Мауро Ломбарди ўзига хос рекорд ўрнатди. У Алпнинг ярим оролининг жанубини Сицилиядан ажратиб турувчи Миссина бўғозини 2 соат 15 минутда икки марта сўзиб ўтди. Бунда сузувчининг оёқлари тизимча билан маҳкам боғлаб қўйилган эди.

ПЛАНЕТАДАГИ ТАБИЙ ОФАТЛАР

ПАРИЖ. Франциянинг гарбий соҳилида қаттиқ бурон бўлди. Ўшбу шаҳри районда 4 киши ўлдир, жароҳатланганлар бор. Тезлиги соатига 100 километрге етатидиган шамол дов-даратларни илдин билан кўпюри, катер ва қайиқларни соҳилга иттиб чиқарди. «Миллат» газетасининг хабар қилишича, шамолнинг тезлиги соатига 130 километрге етган. Беш миллион киши ишадиган шаҳарнинг бир неча кварталларини сув босди, электр линиялари узилди, ҳаво йўли ва деңиз йўли вақтинча батамом тўхтаб қолди. Ўлганлар бор.

ЕР ЮЗИ БҮЙЛАБ

Австралиялик Питер Парселл дунёда биринчи бўлиб ер юзини чопиб айланиб чиқшга аҳд қилди. У 30 мамлакат буйлаб 40 миң километр масофани чо-

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

ЧҲҚКИ ЭГАЛАНДИ

Энг юксак рекордди қўлга киритиш учун австралиялик аlyп-нист Эдуард Кольмюллерга ҳаммаси бўлиб саккиз кун қийоа қилди. У бу давр ичиде Гималайнинг энг юксак поғонали чўққиларидан бири Нангапарбат баландлигини забт этди. Бу довол ер

Бадийн буюмлар фабрикасининг Эски шаҳар дағи дўппи чеҳида буюмларнинг асосий қисми авло сифатида таёйрланади. Бунда цех контролёрлари Базир Норматова билан Тохитон Лутфуллаевнинг [чадан-ўнгга] муносиб ҳиссаси бор. Улар шу кунларда зиммаларидидаги вазифага қар вақтдагидан масъулият билан ишлаб, смена топшириқларини 120 процентга етказиб адо этишяпти.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ГА ХАТЛАР

БОҚИБЕГАМЛАР

Электр қувватини тежаш, ундан ахтиёжга яраша фойдаланиш ҳар бир кишининг муқаддас бурчидир. Киши ҳақ ишда, ҳоҳ унда бўлсин электр қувватини доимо тежамончи лозим.

Аммо бу тушунича 10-трлейбуслар жармути ҳайдовчиларга мутлақо тегишли эмасга ўхшайди. Масалан, яқинда 10-трлейбусида чиқди. Салон ҳаммонд дим эди. Йўловчилар ташқаридида ҳарорат туйғайли салон қизмоқда, деган ўйга боришди. Кўп ўтмай уриндикларидида йўловчилар ташқаридида қолди. Маълум бўлишича, салон бўйлаб ўтган печкалар бор куч билан ишламоқда экан. Бу тўғри-

СОВУҚҚОНЛИК ОҚИБАТИ

Фрунзе районидида Педагогическая кўчасининг бир ён ариғидида сув тўлиб-тошиб оқиди. Сув Глинка кўчаси орқали Ш. Рус-тавели кўчасига оқиб, бу кўчадаги чоррақага қўйилиб, каттақон кўл ҳосил қилган. Педагогическая кўчасининг иккинчи ён ариғи эса ёзин-қизини қўриб этади. Натижада ариқ бўйидаги бу та дараклар кўриб қолмоқда. Албатта, бу ноҳус аҳволдан район ободонлаштириш бошқармаси раҳбарлари хабардор. Ленин улар бирор тегишли тадбир қўришмапти.

Педагогическая кў-

часидаги 46-й ёнида электр симлари ўтган симёғор кўп ойлardan буюн қийайиб, йиқилиш ҳолатида турибди. Шуниси қизиқки, симёғорнинг бу авария ҳолатидан 27-й-жойлардан фойдаланиш элораси ва район электр тармоқлари корхонаси раҳбарлари алоқачон хабардор. Лекин бу камчиликларини тутатишда ҳар иккала ташкилот раҳбарлари ҳам ҳафасаласизлик қилишмоқда. Шу тариқа район ободонлаштириш бошқармаси, электр тармоқлари корхонаси ва 27-ЖЭК раҳбарларининг совуққонлиги оқибатида мазкур кўчадаги бир қанча камчиликлар тутатишмай келмоқда.

АККСАДО

СУВ ВА САРАТОН

Шу сарлавҳа остида газетамизнинг 13 июль сониде материал эълон қилинган эди. Унда айрим жойларда сув таъминотининг қонқарсиз аҳволда эканлиги таъкидланган. Шу кунларда ҳам редакцияга сув таъминотининг ёмон аҳволда эканлиги ҳақида оқшомхонлардан мактублар келмоқда. Кўндал шу хатлардан сатрлар келтирмайиз.

Чилонзор район, Ф. Хўжаев, Фиолетова кўчаларида водопроводлар қишда ишлаб, ёзда ишламайди. Натижада кишилар саратон келиши билан кўндал маҳалларга қатнашга мажбур бўлимоқда. Бу тўғрида «Водоканал» трести раҳбарларига бир неча бор мурожаат қилинган бўлса-да, ҳанузгача бирор тадбир белгиланмаган.

Кўнчилиқ номида: А. ИУЛДОВШЕВ, пенсионер.

Октябрь район, Абдулла Қодирий маҳалла ахли шу кунларда туялари водопроводлар қишда сув учун навабда турниша мажбур. Чунки кундуз кунлари бу маҳаллада совуқ сув мутлақо бўлмайд.

ОДИЛОВА, Жами 10 км.зо.

Собир Раҳимов район Ҳамза маҳалласида истиқомат қилувчилар икки ҳафтадир, чепак ва бошқа шу каби сув олиш мумкин бўлган маҳалларни кўтариб қўшни маҳаллаларга зир югуришмоқда. Сувдан эса дарак йўқ.

Э. ПУЛТОВ, шахсий пенсионер.

Ҳамза район, Генерал Петрова кўчасининг 4-туғилида истиқомат қилувчилар ҳар йили ёзда сувсизликдан кўп азият чекишади. Албатта, улар бу тўғрида «Водоканал» трестига кўп бор мурожаат қилишган. Лекин аҳвол ҳеч ўзгармапти.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

Акмал Икромов район, А. Тонкеев кўчасининг 6-провазиде кундуз кун

СУРАТЛАРДА: шахримиздаги хореография билим юртининг бир гурӯҳи талабалари янги рақс ўрганишяпти.

«Ёш созандалар».

Л. Глауберзон фотоси.

Т. Каримов фотоси.

Фан кашфиётлари

ГАЛАЕ КОМЕТАСИ ҲАҚИДА

Тадқиқотчилар Латвия давлат марказий тарих архивидан ўрта аср рига-лик ҳаммоллар ҳисоб-дафтарини ўрганиб, кутулмаган бир битик топдилар. Дафтарнинг қардорлар рўйхати, юк элиб берилганлиги, тўғри-риқсиди белгилар ва хунармандлар уюмаси-нинг бошқа кундалик ишлари тўғрисидаги бит-тиклардан сўнг охириги саҳифада: «1531 йил 16 август кундузи Шимоли-

ғарб томонда шаҳар устида комета пайдо бў-либ, 14 кундан зиёд ту-риб қолди, деб ёзил-ган. «Думли юлдузлар» азайдан ёмонлиги алома-ти деб ҳисобланиб, қир-ғинчилик, оқлик, юкунли касалликлар, қашшоқ-лиқни келтириб, дейил-ган. Шу нодир ҳодисани Рига аҳолиси ҳам шун-дай деб билган бўлса керак. Лекин улар бун-дан 450 йил аввал янги қайси комета пайдо бўл-ганлигини билишлари амри маҳол. Рига политехника инсти-тутининг доценти, астро-ном-геодезисти Я. Клет-никс шу саволга аниқ

жавоб топа биди. У қа-димки ёзуви каталог-ларга қараб XVI аср не-мис астрономларидан Бирининг кузатишлари билан таққослади. Шун-дай қилиб, ригаликлар-ни ваҳимага солган се-моявий жисм машҳур Галле кометеси бўлиб чиқди.

ҚУЁШНИНГ ЗАВОДДАГИ ИШИ

Туркманистон Фанлар академияси «Қуёш» ил-мий ишлаб чиқариш бирлашмасининг мута-

хассислари ясаган қурил-ма аввалги гелиостанов-калар сингари иссиқ суя эмас, балки ҳарорати 240 градусга борадиган буғ беради. Бинобарин, қуёш тез орада уй-жой-ларнинг қозонхоналари-дагина эмас, шу билан бирга завод цехларида ҳам ишлай бошлайди.

Янги қуёш установка-сининг конструкцияси содда. У юқориси ойна-вон кўти бўлиб, иккида найчалар қатор қилиб жойлаштирилган. Ҳар бир найчанинг иккала то-монидан кўзга тасмалар — қуёш нурининг ўзига хос тўткини жойлашти-рилган. Шу нурининг ҳам-маси иккидан суя ўтиб турган найчага тушади.

ИЛМ-ФАН — БЕШ ПИЛЛИКА ҚУМ ЗАРРАСИДАН

Металл қуйиш корхо-налари бунда албат-та қуйган туяроқ тепа-ликлар ҳам бўлади. Бундай тепаликлар қу-йиладиган металлга нисбатан уч баравар тез қуйилиб бориб, ҳар йили тоғ-тоғ қилип қу-мин ютади. Бундай тепаликларнинг табиий структураси тиклангу-нича неча асрлар ўта-ди.

Бутуниттифок вагон-созилиш лойиҳа техноло-гик илмий-тадқиқот институтининг мута-хассислари муҳим бир экологик ва иқтисодий проблемани ҳал қилди-лар. Бу ерда бунёд этилган қилиб аралаш-масини қуруқ ҳолда тикловчи установка ер-ни булғайдиган яроқ-сиз тепаликларни ме-талл қуйиш корхонаси-нинг қимматли хом ашё манбаига айланти-ради. Қучли уста-новкалар деярли ҳар бир қум заррасини ту-яроқ, чанг, бошқа ара-лашмалардан тозалай-ди. Тикланган матери-ал табиий келтирилди-гагина нисбатан анча арзонга тушади.

Институтнинг Кре-ментугадаги тажриба за-води Москва области-даги Коломна тепло-восазилиш заводи учун дастлабки санаят рете-нераторларини асб-бери. Мутахассислар ишлаб чиқаришда кичик установкалар ҳар қан-дай металл қуйиш че-хида таъминлаш самар-раси системасини пу-жудга келтира олади.

— 40 —
Бир неча ой тоқар бўлиб ишлаганим, савод-сизликни битириш курсларида дарс берганла-рининг ҳисобга олмаганда, росмана меҳнат фао-лиятини ана шу редакция дەرғохидан бошладим. Газетанинг топириги билан хабар, лавҳа, мақо-ла, очерклар ёза бошладим. Орадан бир йил ўтган мени «Ёш ленинчи» газетасига бўлим му-дбири қилиб тайинлашди.

Редакциядаги хизматимдан ниҳоятда мамнун эдим. Назаримда бирдан-бир орзуимга эришдим, фақат ишлаш керак эди. Шу тўғрисида бўлса «е-рак редакция дەرғохидан кечалар қилиб кетиш, қарчаб-қорчиш катта шараф деб билардим. Тўғрисида марҳум илмий-тадқиқотчилар биласим. Булар ҳаммаси яхши. Аммо ўқиб кетар эди. «Ленин учқунини адабиди» ҳодим бўлиб ишлаб юрган Зифа Шамсуддинова ҳам худди шундай ниятда экан. Икковимиз бўлиб ишлаш, педагогика институтининг кечки бўлимига кирадиган бўлиб. Редакциядагилар базис бўлиб кечқурунлари бўлиб турадиган ишлар, наватчиликлардан озод қилишарди. «Ёш ленинчи»нинг ҳам, «Ленин учқунининг» ҳам коллективни ниҳоятда аҳил, бир-бирига меҳрибон эди. Бир ҳодимнинг қу-вончи ҳамманинг қувноқига айланарди, ташвиш-ни ҳам биргаликда бартараф қилишарди. Эсимда бор. Кечки институтда ўқийдиган Зафар ака бир кун қайси бир фаннинг ҳам аёло баҳо билан ил-тиҳон топшириб келганида бутун редакция ўрта-га олиб, табриклаган. «Тош қардор бўлдингиз» деб бўйинга қўйган эдик. Бу аҳилликни ҳақиқатга унутолмайман.

Орадан сўз ўтмай ҳарбий хизматга юборилди. Редакция топириқлари билан республика-нинг базис област, районларига борганимни ҳи-собга олмаганда, ҳаётимда биринчи марта узоқ сафарга чиқшим эди. Биз Смоленск шаҳрига

— 41 —
бориб тушдик. Бу ерларда киш авжига чиққан. Россия ўрмонлари, бепой даладар оппоқ қор билан қопланган этарди. Биз бориб тушган қис-да ўзбекистонлик йигитлар билан бирга тожи-кстонлик йигитлар ҳам кўп эди. Буларнинг ора-сида рус тилини билмайдиганлар ҳам бор эди. Орадан икки ҳафтача ўтгандан кейин поли ко-миссари мени ўз хузурига чакириб, суҳбатлаш-ди. Иллий музика тўғрисида ташкил этиш, бунинг учун қандай асбоблар олиш кераклигини айтиб, охирида мени рус тилини ўргатиш группасига ўқитувчи қилиб тайинлади. «Эплармиканман, ўр-тоқ комиссари» десам, биз сиздан мактаб ёки институтда дарс беришни талаб қилаётганимиз йўқ, эпласиз», деб қўнғилимни кўтариб, далада берди. Шу кундан эътиборан ҳарбий машқлар билан бир қаторда, ўқитувчилик ҳам қил бошла-дик.

Ҳарбий хизматдан бўшаб келдим. Келганимдан кейин ўқитувчилик қилдим. 1943 йили Урта Оснб ҳарбий округининг органи бўлган «Фрунзевец» газета редакциясига ишга чакиридим. Яна ўз севган ишим журна-листика билан шуғуллана бошладим. Мактабда ўқитувчилик қилиб юрган кезларим-да икки топқир Тошкент вокзалда бўганим ва бу ерда курганларини сира эсимдан чиқмайди. Кўз олдимдан кетмайди. Ҳозиргача ҳар гап воқ-залда бўганимда гарчанд у ўз қиёфасини бу-тунлай ўзгартириб юборган бўлса ҳам мен ўша эски вокзални ва юракларини эздиган даҳшатли манзарани шундоқгина кўз олдимга келтирмаман. Вокзал одамлар билан тўла эди. Одатда вок-залга меҳмон ёки қариндош-уруғ, ёру дўст, таниш-билишларни кутиб олгани чиққанларнинг руҳий ҳолатида тантанаворлик сезилиб туради. Аммо ҳозир бу ерга тўлгангиларнинг кайфияти

— 42 —
бундай эмасди. Ҳамма томуш, ҳамманинг чеҳ-расида ғамгинлик, ташвиш сезиларди. Вокзалга катта шелеон кириб келди. Составда-ги бирорта вагонининг таши қўрғиниш тинч дав-рада пассажир вагонларига ўхшамасди. Бирининг ойиниси синган, бири пацақланган, бирининг томи-даги тунукаси қўчиб, қайилиб ётибди. Вагонлар болалар билан лиқ тўла эди. Касаллар, ярадор-лар, яриқ ялангоҳ, кийими боларларнинг эгини-дагилари йиртилган... Тетикроқлари вагон дераз-ларидан қўлларини чиқариб, силкиштирарди, пар-да ўрнида тутиб қўйилган одешларини олиб, таш-қарига қарашга нитилишарди. Тинч давр бўлган-да шунча боланинг қий-чуви, бақириб-чақирши-лари, кулгилари қўни қоплаган бўларди, қулоқ-ларни қоматга келтирарди. Бунинг ўрнига ҳозир йнги, ингрша, хархаша овозлари эшитиларди. Шелеон тўхташ билан перронда турганлар вагонларга ақинлашарди. Деразалар тағида тур-иб болаларга меҳрибонлик қила бошладим. Шу пайтда перронда Йўлдош ота Охунбоев пайдо бўлди. Ҳукумат раҳбарлари шелеонини олиб кел-ган ҳарбий ерлар билан алланималар ҳақида гаплашарди. Шундан кейингина вагонлардаги болалар туширилиб, машина, араларга жойлаш-тирила бошладим. Перронда Йўлдош ота жанжи-бир қизчини қўлга кўтариб, алланималар деб куларабетгани ҳамон кўз олдимда турибди. Уша кезлари Гафур аканинг «Сен етим эмас-сан» шеърини босилиб чиққан эди. Шеър неча тоғ-қир радиога ҳам эшиттирилган. Шеър менига жуада ёқиб қолган, деб олиб олгандим.

Шеър чиққандан кейин Гафур акани бир неча марта кўрдим, биронтасида ҳам жуада яхши шеър ёзи «ёш» олимга ёқди, деб бўлиб қол-ди» дейилмаганди. Бир сафар Бешёғочдаги сар-тарошхона олдига Гафур акани кўриб қолдим.

— 43 —
Ҳол-аҳвол сўраб, «Тоштарачи» қалай деб сурни-тирди. (Даданин шундай дерди) Кейин худди кўнғилимдагини билгандай «Сен етим эмассан-дан гап очди. «Ўқиндингми?» деб сўровди, шовиб, «ёш бўлиб қолди-ку» деб борадиган «Ҳа, «ойхона-да ҳам ўқиб бергандирсан!» деди, чойхонада газе-та, шеърлар ўқиб берадиган вақтларини эслаб. Мен «йўқ, ўқимади» дейилмадиму, «чойхонага чиқа олмаётиман» деб қўя қолдим. Шунда Га-фур ака бу шеърини йнглаб ўқибди ёганимни айтиб берди. Кетгандан «Ху анави ерга курганлар уйи бор. Бақт топиб албатта киргин. Уша ердаги болаларни ўз кўзин билан кўргин!» деб қаттиқ тайинлади.

Дабдурустанд тушунолмадим, сўрашга ботиб-мадди. Эртасига ҳалиг мурғалар уйига кир-дим. У ердаги аҳолини кўриб, ўзимни тутулмай қичиб кетдим. Вокзалда курганларини, шеър таъ-сир ҳақмаси бу ердаги курганларини олдида ҳолва эди. Кейинчалик Гафур аканинг қадардон дўст, ҳамкасбам, Шоаҳмад ака Шоаҳмедов менига «Сен етим эмассан»нинг эилиш тарихини, шеър ёзилаётганда Гафур ака бунда бўлгани, қозоғга ўқилаётган сатрлар билан бирга шаҳва-тор қўз ёшлари тўқилганини, Шоаҳмад ака ҳам ўзини тутулмай йнлаганини айтиб берди.

Уша уруш йилларида бу шеър кириб борма-ган хонадон йўли эди. Концерт залларида са-ҳнадан янгради, мактаб ўқувчиларининг энг се-вимили дипломатиси бўлиб қолганди. Бу фа-қат бизда, ўзбекистондагина эмас, бутун ма-млакатга тарқалди. Жуада кўп тилларда ўқилиб, айтила бошладим. Америка Қўшма Штатларида машҳур қўшқичи Поль Робсон «Сен етим эмас-сан» шеърини ашулага солиб, кўп минг итчи олдига айтган. Шундан кейин менда «Сен етим

— 44 —

эмассанинги яратилиш ҳақида бирон нарс-а ёзиш нияти пайдо бўлганди. Аммо бу ниятнинг рўёбга чиқараолмай юрдим. Орадан анча ўтиб, бу фикримни Га-фур акага айтдим, жуада маълумлади, эшитиб туриб, анча ҳавл сўриб қолди. Кейин ўшанда мурғалар уйдан битта чақалоқни бағрига бо-сиб олиб чиқиб кетаётган аёл ва унинг эрини кўриб қолди, уларнинг кетидан трамвай тўхта-диган жойгача эргашиб боргани, эр-хотинининг гапларини эшитганларини ҳикоя қилиб берди ва охирида бўёғини Шоаҳмаддан сўрагин, деди. Шу кезларда радиодан бир хабар эшитиб қол-дим. Тошкентлик темирчи Шоаҳмад Шоаҳму-довлар олмаси фронт яқинидан кўчириб келти-рилган болалардан иккитасини ўз тарбиясига олган ҳақида хабар қилинди. Эшитдим, шу заҳотиёқ Гафур ака кўз олдимга келди. Тасаву-ринида Шоаҳмад ака бир болани, хотини Бахри опа иккинчи болани кўтариб боришарди. Бир-икки қадам ортиқда Гафур ака кетаяпти. Унинг бу-тун вужуди қулоқ бўлиб, эр-хотинининг гапларини эшитишга, қўз бўлиб хатти-ҳаракатларини куза-тишга қаратилган. Эр-хотини трамвай тўхтайдиган жойга боришди. Анча қўлиб қолдишди. Гафур ака ҳам бир чекада турипти. Эр-хотини трамвай-га тушгандан кейингина Гафур ака орқасига қайтди, у хабарин, ғамгин одим ташларди...

Бу менинг тасавуриим эди. Тасавури бўлган-даям бошқалар туғул ўзим унга қаттиқ ишона-рдим. Шундай, фақат шундай бўлган деб ишо-нардим. Бола кўтариб бораётганлар Шоаҳмад

— 45 —

ака билан Бахри опа ва орқаларида бораётган Гафур ака эди. Мабодо бирон киши менга «воқеа тўғрисида, амамо, шу одам Шоаҳмад ака эмасди» деб қолғудай бўлса, мен унга исботлаб бергудай ўзимга ишонгандим.

Шоаҳмад ака олмасининг ўз тарбиясига бола олгани ҳақидаги хабар тез орада бутун мамла-катга ёқилди. Шоаҳмад ака яна уч бола олди. Шаҳарликлардан қўлаб оқилар етим болалар-ни ўз тарбияларига олаётганлари ҳақида хабар-лар тарқала бошладим. Булар орасида мен та-риқдан қолган — Аллфбе китобининг автори маш-қур ўқитувчи Оқилхон Шарофуддинов, атоқли артистмаси Лутфихон ая Саринсоқовлар ҳам бор эди. Назаримда шу кезларда тошкентли-лар фақат кўчириб келтирилмаётган болаларни ўз тарбияларига олиш билан банд эдилар.

Жарарини кўнчалар маҳалласи бўлиб ётарди. Арқ қабилари ҳаммаш шўрқон бўлиб ётарди. Шоаҳмад аканинг ҳовлисини ортиқча қидириб юришининг ҳолати йўқ эди. «Бола олган темир-чи» дейилса, дўх келган одам унинг ўйини кўр-сатиб беради.

Шундан сардараҳ қовлига кириб бордим. Ҳовлининг бир чеккасидан дўноқда Шоаҳмад ака дам босиб ўтирарди. Ҳовли юзидан тўрт ёш-лар чамасидаги сап-сарик қизча билан ундан сал каттароқ ўғил болага кўзим тушди. Олдла-рига борувдим, ётсириб, мендан ўзларини олиб қочинди. Уйда Бахри опа қичиб келди. У худ-ди қариндош келгандек, оқи чехра билан са-ломлашди ва мени аёвонга тақилф этди. Икки-лам, нима вақдан келганимни айтиб улгурма-симданок, Бахри опа худди фикримни билиб тургандек, ўзи гап бошлаб қолди.

— 46 —
— Шукр, болани уй бозор деб шуни айтиша-ди-да, шулар баҳона не-не одамлар келтишяпти уйимизга... Ҳозир, акангизни чақираман, — деб устакхона томонга кетди.

Шоаҳмад ака, Бахри опалар билан узоқ суҳ-батлашиб ўтирдим. Шоаҳмад ака ўзининг ўта-шисини, ёшлик чоғларини, устаси шогирд тушиб, унинг хизматига бўлганини, ҳунар ўрганишдаги машаққатларини гапириб бериб, уруш тўғрисида ота-онасидан ажралган норасидаларнинг аҳолини уни ва хотинининг қалбини тирнаб, юракларини эзиб, тиним бермаганини айтиб ва сўзининг охирида шундай болалардан яна ўз тарбиясига олиш ниятида эканлигини гапирди.

— Ҳайрон бўлманг ука, болалар детдомларда от-ялангоҳ қолмайдилар. Бу тўғри, илло биз, улар ота-она меҳридан баҳра олишармикан, етим-лиқни ҳиш этишмасаним, дейимиз-да.

Бу ҳовлидан қичиб кетариканман, очерк ёзиш ниятимни унутган эдим. Кўрган, эшитганларим, бу олийҳиммат кишиларнинг меҳр-оқибатлари, ташвиш-ўйларни бутун бир олам эди, бун ҳеч қандай очеркча сийдириб бўлмасди. Бунинг учун катта асар ёзиш керак эди. Аммо бун мен эп-лай оларимиканман! Шу нарс-а бошимни қотирар-ди, тиним бермасди.

Шу-шу бу хонадонга тез-тез келадиган бўлиб қолдим. Кейинчалик, «Шоаҳмад ака, мени ҳам уй дафтаринидаги тириб кўйдиган бўлдингиз», деб ҳазиллашсам, Шоаҳмад ака уй дафтарини шунчаки бир қозғ, қўнғил дафтарига ёзмаман, деганди бир неча бор. Чиндан ҳам унинг қўн-ғил дафтарини қилиб, кўп вақтлар эди. Ҳар саҳифа-си исхон тақдирини, унга бўлган меҳр-оқибат би-лан тўлганди.

[Давоми. Боши газетанинг ўтган сонларида.]

Бугун Тошкентнинг «Пахтакор» командаси футболчилари ўз майдонла-рида Москванинг «Спартак» командаси спортчилари билан беллашади-лар. Урашув олдидан мухбиримиз «Пахтакор» командасининг катта тре-нери, СССР спорт мастери, Тожикистон ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер Иштван Иोजефови Секек билан уршиб ундан «Тош-кент оқшом» газетаси — футбол мухлисларини қизиқтиратган бир неча саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

— Иштван Иोजе-фович, команданин-рининг даврдаги ўй-инларини қандай ба-ҳолайсиз?

— Гапни бевосита тренерлар, шунингдек мухлисларни қизиқ-тиратган энг асосий ма-сала — ҳозирги кунда коллектив эришган на-тижадан бошламоқчи-ман. Ийгитлардан ха-фа бўлиш учун менда асос йўқ. Маълумки, «Пахтакор» биринчи даврада 21 очко тўла-ди 5 ўринни эгаллади. Ҳозирга қадар коллек-тив олий лигада қатна-шиб ҳеч қачон бундай натижага эришган

эмасди. Оқшолар жа-мгармаси ўтган йилда-га нисбатан 3 та кўп бўлди. Дарвозага кири-тилган ва ўтказиб юборилган тўплар нис-бати ҳам анча яхши-ланди. Шундан келиб чиқиб айтиш мумкин-ки, команданин-рининг даврдаги ўй-ин-лари яхши бўлди. Чем-пионат биринчи давра-ларида йилларнинг ил-лоҳида юксак маҳорат билан ўтказилганлигини ай-тиб ўтдингиз. Шунга қарамадан командада бир неча асосий со-став аъзолари қатнаш-мапти. (Демак, улар-нинг муносиб ўринбо-сарлари бор экан-да?

— Иштван Иोजе-фович, тошкентлик фут-болчилар айрим ура-шувларни ниҳоятда юксак маҳорат билан ўтказганликлари ай-тиб ўтдингиз. Шунга қарамадан командада бир неча асосий со-став аъзолари қатнаш-мапти. (Демак, улар-нинг муносиб ўринбо-сарлари бор экан-да?

— Ҳа, ўринбосарлар бор. Лекин улар ўз ва-зифаларини қандай ба-жараяпти деган савол-га жавоб беришга ҳали эрта. Шунга қарама-дан жароҳатланган ли-клари учун айрим фут-болчиларнинг ўрнига майдонга чиқариб ёлларини ҳар томонлама намоян қи-лаётганликлари ай-тиб ўтиш керак. Бўлиб ўтган урашувларда Аҳмедов, Исломов, Шкивин, Волков, Кисера, Раҳимов син-гари ёш келажак пор-лоқ ўйинчиларнинг ма-ҳоратини синондан ўт-каздик. Қўвончлики шундаки, бу ёш фут-болчилар майдонга чиққандан кейин ко-манданин-рининг ўй-ин услубини бузётганлари йўқ. Ан-сича, юксак техник маҳорат кўрсатишмоқ-да. Худди шу нарс-а бизга эртанги кунга қомил ишонч билан қа-рашга асос бўлганди. Ўйлашимизки, чемпи-онатнинг қолган ўй-ин-ларини ҳам муваффа-қиятли ўтказамиз. Шу муносабат билан бир муҳим нарсани таъ-кидламоқчиман. Ко-манданин-рининг майдонда яхши ҳаракат қилишларига Яновский, Якубик, Петрушин, Билолов, Журавлев сингари таж-рибали ва маҳоратли ўйинчиларимиз катта ёрдам беришяпти. Улар ёшларни олдин-га қорашляпти. Тажриба билан ёшларнинг ш-жоятини уйғунлашти-риб яхши самараларга олиб келаяпти.

— Асосий составда иштирок этолмаётган-лар ҳақида ҳам қисқа-ча сўзлаб берсангиз.

— Ҳақиқатан ҳам ҳо-зир командамиз анча

1 АВГУСТГАЧА БЎЛГАН ТУРНИР ЖАДВАЛИ

	У	Ю	Д	М	Т	Н	О
«Динамо» (Минск)	21	12	4	5	33	—	28
«Днепр»	21	11	5	5	36	—	27
«Черноморец»	21	12	2	7	30	—	26
«Жаляри»	21	9	8	4	20	—	18
«Пахтакор»	21	9	7	5	27	—	17
«Шахтёр»	21	11	2	8	35	—	24
«Спартак»	20	9	6	5	35	—	24
«Зенит»	21	9	6	6	24	—	24
МАСК	21	8	7	6	28	—	23
«Торпедо» (Москва)	21	7	7	7	21	—	24
«Динамо» (Киев)	20	7	7	6	18	—	22
«Арабат»	21	8	3	10	20	—	30
«Нефтич»	21	7	5	9	21	—	23
«Металлист»	20	7	4	9	25	—	19
«Динамо» (Москва)	20	4	7	9	15	—	23

«Динамо» (Тбилиси)	21	5	4	12	27	—	34
«Торпедо» (Кутаиси)	21	2	8	11	14	—	31
«Нистру»	21	3	2	16	13	—	43

«Пахтакор»нинг рақиблари

«СПАРТАК» (Москва)

тида таниш. Клуб 1922 йилда ташкил этилган. Ўшанда у «МКС» деб аталар эди. Команда 1936 йилдан буён «Спартак» номи билан аталиб келмоқда. Клуб худди шу йили мамла-кат биринчилигининг олий лигасида қатнаша бошлаган. У 1977 йил-да олий лигани тарк этишга мажбур бўлган. Орадан бир йил ўта-нидан кейин яна кучли коллективлар билан чемпионлиқ номини олиш учун курашиш ҳуқуқини қўлга кирит-ган.

Команда ва унинг ўйинчилари турли йил-ларда спорт комитетла-ри, идоралар, газета-лар, журналлар ва бошқа ташкилотлар то-монидан таъсис этил-ган совринларни қўлга киритган.

Команда мамлакат

Энг яхши муолажа

ЗАВОД СПАРТАКИАДАСИ

Тошкент автомобиль ре-монтни заводига ўт-казилган спартакна-да мусобақаларида жу-да кўп ишчи-хизматчилар иштирок этишди. Улар спортчиларни таъби-лаш ишларини бермоқ-да. Улар эса турли му-собақаларда завод ша-рафини ҳимоя қилиш-ляпти.

Фақат шу йилин-г ўзида автомобил ре-монтни заводининг спортчилари теннис, минн-футбол, шахмат-шакча бўйича ўтказил-ган шаҳар ва област мусобақаларида ишти-

Энг яхши муолажа

ЗАВОД СПАРТАКИАДАСИ

Тошкент автомобиль ре-монтни заводига ўт-казилган спартакна-да мусобақаларида жу-да кўп ишчи-хизматчилар иштирок этишди. Улар спортчиларни таъби-лаш ишларини бермоқ-да. Улар эса турли му-собақаларда завод ша-рафини ҳимоя қилиш-ляпти.

Фақат шу йилин-г ўзида автомобил ре-монтни заводининг спортчилари теннис, минн-футбол, шахмат-шакча бўйича ўтказил-ган шаҳар ва област мусобақаларида ишти-

Энг яхши муолажа

ЗАВОД СПАРТАКИАДАСИ

Тошкент автомобиль ре-монтни заводига ўт-казилган спартакна-да мусобақаларида жу-да кўп ишчи-хизматчилар иштирок этишди. Улар спортчиларни таъби-лаш ишларини бермоқ-да. Улар эса турли му-собақаларда завод ша-рафини ҳимоя қилиш-ляпти.

Фақат шу йилин-г ўзида автомобил ре-монтни заводининг спортчилари теннис, минн-футбол, шахмат-шакча бўйича ўтказил-ган шаҳар ва област мусобақаларида ишти-

Энг

